

backar m. m. På slättbygden står oftast mogen timmerskog, der sådan finnes, slutet för sig; i bergsbygden förekommer den ock ej sällan i tätta parker, men ännu oftare blandad med halfvuxen skog och buskar.

Af kronoskogar finnas numera blott tre, Omberg, Ycke, och Vestra Malmskogen, af tillsammans $2,841\frac{13}{16}$ tunnland. År 1824 hade man ännu en fjerde, Östra Malmskogen, samt flera slottsparker, och kronan tillhöriga djurgårdsängar, holmar i sjön Wettern m. m., allt tillsammans med Dagsmåssen uppskattadt till $9,329\frac{3}{4}$ tunnland. Omberg har varit en kungsdjurgård, bildad dels af angränsande f. d. kronohemmans undantagna utmarker, dels af revocerade eller afhyste hemman och lägenheter inom Lysings och Aska härad, Vester Tollstads och Wäfersunda socknar; underlydande voro flera kronöngar i V. Tollstad och Heda. Från 1805 förändrades Ombergs bestämelse, och djurafveln försålde. Arealen har uppskattats till 6,000 tunnland, inberäknade tjenstemäns boställen med deras jord, tillsammans inemot 200 tunnland, och Dagsmåssen af $4,864\frac{1}{8}$ tunnland. Sedan denna mässe blifvit fränskiljd, men parken sjelf kronan förbehållen, har man småningom sökt utlösa eller inskränka kringliggande hemmans betesrätt, och förbereda en ordentlig traktuggning, dels till utsyning för boställena, dels till försäljning för skogsplanteringskassans räkning. Äfven är här den största trädkola länet har, bestående år 1851—52 af 226 bokar, 1,236 lönnar, 240 silfvergranar, 26 lindar, 215 askar, 118 almar, 139 kastanier, 1 svartpoppel, och en stor mängd lärkträd, ehuru ett ej ringa antal näst förut hade blifvit förstörda af några års nattfroster. Sjelfva skogen består af tall och gran, till en del af stor och tät vext, samt någon löfskog, hvaribland bokar. Arealen beräknas nu till 4,950 tunnland, och afverkningen till $25\frac{1}{2}$ famn på tunnland, med 150 års omloppstid; men i sjelfva verket uttages årligen mera; på ett år 1844—45 beräknades afkastningen till 50,956 kubikfot, inkomsten af sålda

produkter och för bete till R:dr 975: 8. 11.; 1847—48 beräknades 69,654 kubikfots afverkning. För båda de anförda slags förmåner, som parken bereder omgifvande trakter, är den af stor vigt.

De ofvan nämnda, fordom till Ombergs djurgård hörande ängar äro numera för kronans räkning utarrenderade, med Alvastra boställe och andra hemman. Vid Ombergs norra sida, i Wäfersunda och Roxlösa socknar, har funnits en annan krono-jagepark, Bergsmarken, af 7 till 800 tunnland, som 1764 fördelades på närmaste hemman. Under Wadstena slott hafva lydt flera små parker i Dals och Aska härad: Enebyparken eller Kampudden, längst norr i Nässja, från år 1815, förut omedelbart under kronan; Nässjabyarnes nuvarande skog, till år 1780; Schelgen, en udde i Wettern, afvun inom Nässja; Kungs- eller Kastahagen, i Örberga sockens sydöstra del, mot Strå; Rismarken, på gränsen mellan Strå och St Per; Sto- eller Fålehagen, i V. Stenby, till 1815; några ängsmarker i Strå, Apunna och Helgona; samtliga öar och holmar i Wettern vid häradernas kuster; allt tillsammans o. 860 tunnland. Äfven några öar vid Nerikes och Westergötlands motliggande stränder, af o. 820 tunnland, stodo för kronans räkning under Östergötlands skogsbetjening. Dessa, likasom Fålehagen, upplåtos 1815 åt Göta kanalbolag; af de öfriga kronoparkerna äro de flesta afyttrade; Kungshagen, samt några ängar och trädgårdar höra under Starby kungsgårds arrende.

Ycke-parken, i Walkebo härad och Ulrika socken, upptages numera blott till $392\frac{3}{16}$ tunnland; i stället för $748\frac{1}{32}$ på 1820-talet. Den var då på rekognition upplåten åt Boxholms jernbruk, med förbehåll för kronan af master och spiror. Den har nemligen alltjemnt räknats för temligen god skog, med tillgång ej blott på timmer, utan äfven på mastträd. Dock har denna park både för markens bergighet, och för afståndet från försäljningsorter, ansetts föga kunna göras till godo, men har nu, vid minskade tillgångar på annat

Mr: Tham V. Beskrifning öfver Linköpings Län. 1854-55
Kronoskogen på Omberg